

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Općina Travnik Izvještaj o ispunjenju predizbornih obećanja načelnika u prvoj godini mandata

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije

Sadržaj

I Uvod	3
II O lokalnim izborima 2012. godine	5
2.1. Opšti podaci	5
2.1. O lokalnim izborima na području općine Travnik	5
III Predizborna obećanja	9
3.1. Biografija načelnika	9
3.2. Predizborna kampanja	9
3.3. Pregled obećanja.....	9
IV Zaključak	13
4.1. Posebni dio – Općina Travnik.....	13
4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i općine.....	14

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekat „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, finansiran od strane Evropske unije, koji predstavlja svojevrsan unaprijeđeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u periodu 2008. – 2010. god. Osnovni cilj projekta je da se unaprijedi kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cjelosti i djelimično u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, ili lokalna uprava realno može uticati na njihovo unaprijeđenje. Projekat je pokrenut u 14 općina BiH koje su izabrane na osnovu utvrđenih kriterijuma koji uključuju različit stepen razvijenosti, urbanu i ruralnu orijentaciju, i teritorijalnu raznolikost¹.

Nadgledanjem rada lokalnih vlasti i kreiranjem baze podataka sa rezultatima nadgledanja uspostavlja se praksa nezavisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvaliteta života građana, ali i stvara osnova za kontinuirano praćenje trendova u kvalitetu života građana.

Načelnici općina i lokalna administracija generalno treba da pokažu više menadžerskih sposobnosti i da ulože više napora da unaprijede kvalitet života običnog čovjeka, u svakom pogledu. U tom smislu, kroz ovaj Projekat provodi se niz aktivnosti u ciljnim općinama, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne uprave.

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja problema na lokalnom nivou, koji budu identifikovani kroz pomenuti proces monitoringa lokalne uprave i kvaliteta života građana. U te kampanje uključeni su građani i lokalna udruženja.

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizovati neke stare i uspostaviti nove mehanizme učešća građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, da bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja povratne informacije i mišljenja.

Projekat afirmiše direktno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i budžetske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti načelnici imaju priliku da javnosti prezentuju buduće planove i referišu šta su uradili tokom svog mandata, a građani imaju priliku da postave pitanja o aktuelnim problemima u svojoj zajednici.

Osoblje na projektu tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine pratilo je predizborna obećanja i lokalne programe političkih partija odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice lokalnauprava.ba. U tom smislu, godinu dana kasnije, izlazimo i sa pregledom realizacije datih predizbornih obećanja, te

¹ Banja Luka, Tuzla, Novo Sarajevo, Mostar, Doboj, Pale, Foča, Trebinje, Bihać, Travnik, Široki Brijeg, Livno, Bijeljina i Zenica.

osnovnim karakteristikama same kampanje tokom lokalnih izbora, a na temelju 13 općina² i gradova u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono šta su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a šta i uradili tokom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

² U Gradu Mostaru nisu održani lokalni izbori 2012. godine.

2.1. Opšti podaci

Centralna izborna komisija (CIK) Bosne i Hercegovine je 7. maja 2012. godine objavila da će se lokalni izbori u BiH održati 7. oktobra 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 općinskih vijeća u Federaciji BiH 61 skupštinu općine u Republici Srpskoj,
- ✓ 139 načelnika općina u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonačelnika Grada Banja Luka.

Istovremeno, zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredaba sa Statutom Grada Mostara, CIK je donijela Odluku kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.

Za Lokalne izbore 2012. godine, ukupno je u biračkom spisku bilo registrovano 3.149.280 birača (bez Mostara). U Federaciji BiH registrovano je 1.866.169 ili 59,3% birača; u Republici Srpskoj 1.199.179 ili 38,1% i Brčko Distriktu BiH 83.932 ili 2,6% birača.

Za učešće na lokalnim izborima 2012. godine ovjerene su 84 političke stranke, 59 koalicija, 224 nezavisna kandidata (od čega 53 pripadnika nacionalnih manjina) te 16 listi nezavisnih kandidata sa 106 kandidata. Broj ovjerenih kandidata za učešće na lokalnim izborima 2012. godine iznosio je 30.351. Od navedenog broja, za (grado)načelnike ovjereno je 550 kandidata, a za skupštine općina/općinska vijeća (SO/OV) 29.801 kandidata (od čega i 149 kandidata za nacionalne manjine).

Ukupna izlaznost na izbore iznosila je 1.779.718 ili 56,5% birača, od čega u FBiH 1.013.040 ili 54,8%, u Republici Srpskoj 689.392 ili 59,2% i Brčko Distriktu BiH 42.519 ili 51,5%. Izabrano je ukupno 3.245 kandidata za (grado)načelnika i SO/OV.

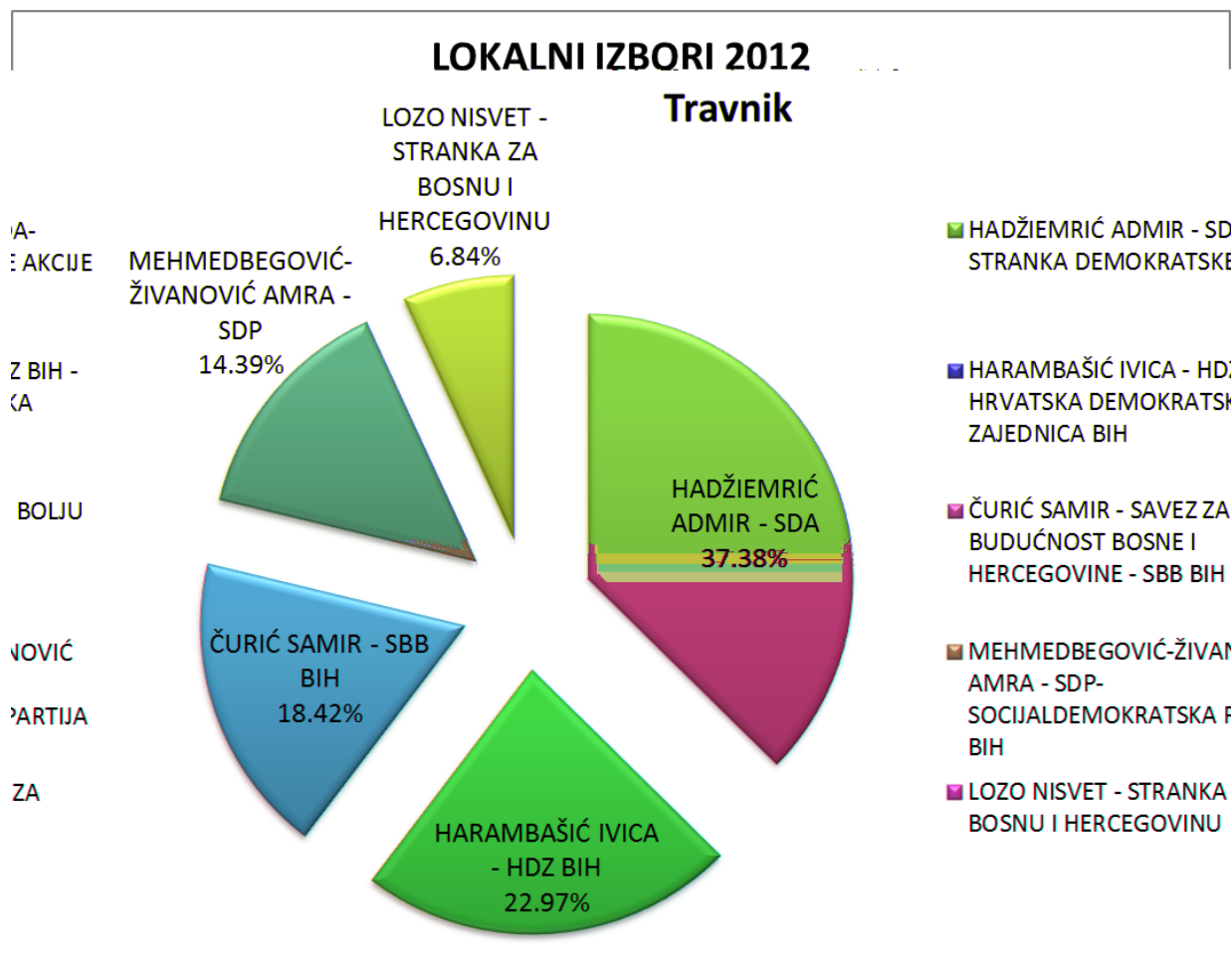
Po pitanju polne strukture, od ukupno izabranih 140 kandidata za gradonačelnika/načelnika, izabrano je 5 žena ili 3,58%. Od ukupno izabranih 3.105 kandidata u SO/OV, uključujući predstavnike nacionalnih manjina, izabrano je 498 žena ili 16,19%. Izabrano je ukupno 29 predstavnika nacionalnih manjina.

2.1. O lokalnim izborima na području općin

Na lokalnim izborima 2012. godine, u općini Travnik je glasalo 24.231 glasač. Ukupan broj registrovanih glasača u Travniku je 44.715. Prema ovim pokazateljima³, izlaznost je bila 54.19%. Gospodin Admir Hadžiemrić, kandidat Stranke demokratske akcije je nakon provedenih izbora

³http://www.izbori.ba/Documents/Statistika_i_rezultati_izbora/Statistika_izbora/Izborni_pokazatelji2002-2012.pdf

dobio načelnički mandat sa osvojenih 8.201 glasom. Drugi kandidat po osvojenom broju glasova je bio gospodin Ivica Harambašić, kandidat Hrvatske demokratske zajednice BiH, sa osvojenih 5.040 glasova.

Na trećem mjestu, prema broju osvojenih glasova 4.042 je bio kandidat Saveza za bolju budućnost Bosne i Hercegovine, gospodin Samir Čurić. Zatim slijedi gospođa Amra Mehmedbegović-Živanović, kandidatkinja Socijaldemokratske partije BiH sa osvojenih 3.157 glasova i poslednji gospodin Nisvet Lozo, kandidat Stranke za Bosnu i Hercegovinu sa osvojenih 1.500 glasova.

Aktuelni Načelnik općine Travnik, gospodin Admir Hadžiemrić je na prijevremenim lokalnim izborima u avgustu 2011. godine, dobio povjerenje građana sa 5.852 glasa ili 62.09% u odnosu na kandidata Socijaldemokratske partije, gospodina Admira Arnautovića, koji je dobio 3.573 glasa ili 37.91% glasova. Od ukupno registrovanih 44.336 glasača, ukupno važećih glasova je bilo 9.425 dok je 78 glasova bilo nevažećih. Ostali registrovanih glasači nisu glasali.

Općinsko vijeće je predstavnički organ građana, koji donosi općinske propise i druge akte u okviru prava i dužnosti Općine iz samoupravnog djelokruga Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa ustavom, zakonom i statutom. Općinsko vijeće Travnik konstituše se, organizuje i radi u skladu sa Statutom Općine Travnik i Poslovníkom o radu Općinskog vijeća Travnik . Općinsko vijeće je predstavnički organ građana općine i čine ga vijećnici općine Travnik izabrani na izborima. Vijeće ima 31 člana a mandat vijećnika Općinskoga vijeća traje četiri godine.

Tabela 1. Struktura vijećničkih mandata⁴

SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	7.852	34,93	
HRVATSKA KOALICIJA ZA TRAVNIK (HDZ BIH, HDZ 1990, HSS-NHI)	4.537	20,19	
SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	3.517	15,65	
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BOSNE I HERCEGOVINE - SBB BIH	2.574	11,45	
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1.153	5,13	
HRVATSKA LISTA ZA TRAVNIK (HSS STJEPANA RADIĆA, HSP BIH)	1.024	4,56	
SPU BIH - LDS BIH KOALICIJA ZA TRAVNIK	841	3,74	

Nakon potvrđenih rezultata izbora i formiranja vijećničke većine, nije bilo drugih promjena u Općinskom vijeću. Trenutna situacija je prikazana u Tabeli 2.

Tabela 2. Sadašnje stanje u Općinskom vijeću

	Broj vijećničkih mandata
SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	
HRVATSKA KOALICIJA ZA TRAVNIK (HDZ BIH, HDZ 1990, HSS-NHI)	
SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	

⁴ http://www.izbori.ba/Rezultati/RezultatiPotvrđeni/files/Glavni_report_trka_9_opstina_091.html

SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BOSNE I HERCEGOVINE - SBB BIH	
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	
HRVATSKA LISTA ZA TRAVNIK (HSS STJEPANA RADIĆA, HSP BIH)	
SPU BIH - LDS BIH KOALICIJA ZA TRAVNIK	

III Predizborna obećanja

načelnik

Admir Hadžiemrić, aktuelni Načelnik općine Travnik rođen je u Travniku, 20.08.1962. godine, gdje je završio osnovnu školu i Gimnaziju. Diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 1986. godine. Oženjen je i otac troje djece. Od oktobra 1986. do oktobra 1990. godine radio je u Srednjoj ekonomskoj školi "Travnik" kao profesor, a od januara 1991. godine do kandidature za načelnika Općine vodio je vlastiti biznis u oblasti fotografije, dizajna i trgovine. U oblasti nevladinog sektora, aktivno je angažovan u Udruženju privrednika "UPUT" Travnik, aktivan je član Obrtničke komore FBiH, Udruženja građana "Rahmet" Travnik. Bio član UO Rukometnog kluba "Borac" u vrijeme kad je ovaj klub osvojio titulu Šampiona BiH i Kup BiH. Značajnim se smatra angažman na poslovima prvog predsjednika NO REZ-a, (Regionalne razvojne agencije za područje Centralne Bosne) sa sjedištem u Zenici. Aktivan je član Savjeta MZ Stari Grad Travnik.

O učestvovanju gospodina Hadžiemrića na javnim predizbornim debatama nema evidencije. Takođe, u vrijeme predizborne kampanje nije bio dostupan ni programa općinskog odbora stranke iako su upućivani pismeni zahtjevi općinskom odboru SDA u Travniku za njegovo dostavljanje. Ono što se sa sigurnošću može potvrditi jeste da se gospodin Hadžiemrić odazvao pozivu TV Inicijativa gdje je govorio o prioritnim potrebama građana Travnika i aktivnostima koje će kao načelnik provoditi na rješavanju postojećih problema ukoliko bude ponovo izabran na funkciju načelnika Općine.

3.3. Pregled obećanja

U nastavku slijedi pregled obećanja evidentiranih u predizbornom periodu i stepen ispunjenosti istih:

1. Stvaranje preduslova za zapošljavanje

Zapošljavanje je jedan od ključnih problema u cijeloj Bosni i Hercegovini. To potvrđuju i ranije ankete Centara civilnih inicijativa u kojima građani ističu otvaranje novih radnih mjesta kao prioritet kojim treba da se bave sve lokalne uprave u BiH. Šta je to urađeno na stvaranju preduslova za nova zapošljavanja u Travniku vidljivo je iz odgovora lokalne administrativne službe:

„U okviru svojih nadležnosti i u skladu sa starteškim ciljevima Općine Travnik u prethodnom period vođeno je niz aktivnosti na stvaranju uslova za razvoj privrede i

otvaranje novih radnih mjesta. Aktivnosti se uglavnom odnose na izradu i donošenje prostorno planske dokumentacije i uređenje infrastrukture.

Što se tiče prostorno planske dokumentacije radilo se na utvrđivanju i donošenju: Regulacionog plana Radno – poslovna (mješovita) zona „Polje“; Regulacionog plana stambeno – poslovno – turističke zone „Majdan - Gradac – Guvna – Vakuf; Regulacionog plana centralnog dijela prigradskog naselja - Dolac na Lašvi; Izmjena dijela Regulacionog plana „HPBŠ“ lokalitet „Luke – Pirota“ Travnik; Izmjena dijela Regulacionog Plana „Babanovac, Vlašić“ , lokalitet „Babanovac – Zapad“; Izmjena dijela Regulacionog Plana „HPBŠ“ lokalitet Hotel-Pošta-Autobusna stanica, mikrolokacija „Kino Lašva“ Travnik.

Donesen SEAP (Održivi energetske akcioni plan) kao važan razvojni dokumenat.

U industrijskoj zoni „Borac“data je podrška u funkcionisanju zajedničkih poslovnih subjekata a u sklopu kojih posluju privredni subjekti sa domaćim i sa stranim kapitalom. Realizovan projekat “Pomoć za samopomoć” kojim je Općina Travnik finansirala naknade za poreze i doprinose 2 radnika u „Tvornici mašina Slimena“.

Kroz volonterski i pripravnčki odnos veći broj mladih u općinskim službama stvorio uslove za polaganje stručnog ispita neophodnog za zapošljavanje.

Općina osigurala finansijsku podršku za stvaranje uslova za otvaranje proizvodnih kapaciteta preduzeća “Prevent” što je omogućilo otvaranje novih 200 radnih mjesta u prvoj fazi a planirano je još 400 radnih mjesta u drugoj fazi.

Smanjeni rokovi za donošenje rješenja o registraciji djelatnosti. U prosjeku za 2013. godinu postupak izdavanja rješenja za registraciju djelatnosti je 4 (četiri) dana.

Usvojen Nacrt Odluke o izmenama i dopunama Odluke o administrativnim taksama prema kojoj se mladi do 35 godina, koji prvi put, kroz registraciju neke djelatnosti, zasnivaju radni odnos, oslobađaju takse za izradu rješenja u visini od 50% predviđene takse.

Promocijom privrednih kapaciteta Travnika kroz učešće na sajmovima i sličnim manifestacijama indirektno smo uticali na jačanje postojećih kapaciteta.“

Iz navedenih objašnjenja je vidljivo da su aktivnosti na stvaranju uslova za nova zapošljavanja uglavnom stvar akcionih planova, izmjena regulacionih planova i druge administrativne aktivnosti. Da li će provedene aktivnosti omogućiti privrednicima i investitorima da zaista lakše posluju i tako zaposle veći broj nezaposlenih građana Travnika ostaje da potvrdi praksa. Obzirom da u obećanju stoji da će se raditi na stvaranju preduslova za zapošljavanje, obećanje se može smatrati ispunjenim u procesu.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

2. Razgovarati o cijeni grijanja sa Unis-energetikom i pokušati smanjiti cijenu

Travnik ima najskuplje grijanje od svih gradova i općina u BiH. Iako građani koji koriste usluge grijanja Unis-energetike nemaju zamjerke na kvalitet isporuke toplotne energije, cijena grijanja je svakako razlog njihovog nezadovoljstva. S tim u vezi je i predizborno obećanje načelnika Hadžiemrića da će razgovarati o cijeni grijanja sa predstavnicima ovog preduzeća i pokušati smanjiti cijenu grijanja. Koliko je urađeno na realizaciji datog obećanja, odgovaraju iz Kabineta načelnika:

Iako su u prethodnom period cijene ulaznih parametara koji formiraju cijenu energenata znatno povećane, načelnik Općine i nadležna služba za upravu su u nizu pregovora i u saradnji sa menadžmentom UNIS Energetike postigli dogovor prema kojem je zadržana ista cijena toplotne energije. Smanjen je sa 40% na 25% fiksni dio koji imaju obavezu da plaćaju indirektni korisnici, odnosno vlasnici stambenih jedinica koji ne koriste usluge UNIS Energetike a nalaze se u zajedničkim stambenim objektima. Zajedničkim angažmanom Općine i UNIS Energetike obezbjeđena je određena količina uglja iz Rudnika "Abid Lolić" Bila što je smanjilo troškove transporta UNIS Energetici a što je rezultiralo postizanju dogovora o smanjenju fiksnog dijela i zadržavanju iste cijene bez obzira na povećanje cijene energenata.

Prema podacima dobijenim na raspolaganje vidi se da nije bilo rasta cijene. Međutim cilj obećanja je bio da se cijena smanji. Obzirom na činjenicu da je bilo razgovora ali da cilj smanjenja cijene grijanja nije ostvaren, dato obećanje će se smatrati djelimično ispunjenim.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

3. Gradnja u poslovnoj zoni Dolac u prvoj godini mandata

Načelnik Hadžiemrić je u svojim predizbornim nastupima obećao građanima Travnika da će u 2013. godini, a to je prva godina mandata nakon provedenih lokalnih izbora, biti nastavljena gradnja u poslovnoj zoni Dolac. Aktivnosti provedene u vezi sa ovim obećanjem su:

'Nakon sprovedenog postupka javnih nabavki i izbora izvođača radova, u srijedu (6. mart 2013. godine) godine potpisan je Ugovor između općine Travnik i izvođača radova "Ganik I.D.A" iz Viteza za izgradnju kanalizacije Guvna, u MZ Dolac. Vrijednost ugovora je 4.979,20 KM. Prema navedenom Ugovoru, za praćenje i monitoring projekta zadužena je Služba za obnovu, raseljene osobe, izbjeglice i stambene poslove, a radovi počinju kad se poboljšaju vremenski uslovi, saopšteno je na sajtu općine Travnik.

Kao kočnica za početak izgradnje u poslovnoj zoni Dolac identifikovan je problem predviđene trase brze ceste definisane Prostornim planom Federacije BiH u prostornom obuhvatu općine Travnik. U tekućoj godini vođeni su pregovori i uloženi ogromni naponi na usklađivanju ova dva javna interesa. Konačno, usvojen je prijedlog Općine Travnik za izmještanje trase Brze ceste kroz prostorni obuhvat općine čime se stvaraju preduslovi za usvajanje prijedloga Poslovne zone Polje a nakon usvajanja Prostornog plana Federacije BiH.'

Razumljivo je da je bilo određenih tehničkih problema oko nastavka gradnje u poslovnoj zoni Dolac, međutim to ne može biti opravdanje za neispunjavanje obećanja datog u predizbornom periodu. Ukoliko bi bio prihvaćen princip raznih opravdanja onda bi odgovornost davanja predizbornih obećanja bila relativizovana. Odgovor lokalne uprave pokazuje da obećanje nije ispunjeno.

Stepen ispunjenja:

☒	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjeno
-------------------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------

4. Kružni tok-Luke-Borac – izgradnja saobraćajne infrastrukture

Saobraćajna infrastruktura je jedan od osnovnih potreba svake lokalne zajednice tako da i razvoj putne mreže i saobraćajnica predstavlja stalne aktivnosti. U tom smislu je bilo potrebno izgraditi i kružni tok Luke-Borac. Obećanje koje je načelnik dao u predizbornoj kampanji je ispunjeno. Projekat je realizovan i svi planirani radovi na izgradnji Kružnog toka Luke-Borac. Pored toga se provode aktivnosti na obezbjeđivanju finansijskih sredstava za rekonstrukciju mosta Pirota koji predstavlja jedinu putnu komunikaciju prema Industrijskoj zoni Borac. Općina Travnik je uradila projekat sa kojim je aplicirala prema nadležnim federalnim i kantonalnim ministarstvima za obezbjeđivanje sredstava za rekonstrukciju ovog mosta uz učešće i vlastitih sredstava.

Dalje aktivnosti na uređenju okolnog prostora na mjestu kružnog toka su očekivane.

Obećanje se može smatrati ispunjenim.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☒	ispunjeno u potpunosti	☐	djelimično ispunjen
--------------------------	----------------	-------------------------------------	------------------------	--------------------------	---------------------

IV Zaključak

– Općin

Od ukupno evidentirana četiri obećanja u predizbornoj kampanji gospodina Admira Hadžiemrića, dva su ispunjena u potpunosti. Radi se o stvaranju preduslova za nova zapošljavanja i izgradnja kružnog toka. Kada je riječ o izgradnji kružnog toka Luke-Borac tu je stvar jasna i konkretna. U slučaju stvaranja preduslova za zapošljavanje, ne može se reći da je obećanje samo po sebi dovoljno jasno i konkretno. Činjenica je da su mnoge stvari urađene, prije svega kada je riječ o prostorno planskoj dokumentaciji, ali je činjenica da to još uvijek nije u mnogome doprinijelo otvaranju novih radnih mjesta.

Djelimično ispunjeno obećanje je vezano za cijenu grijanja. Kao što je već poznato, travničani plaćaju najskuplju cijenu grijanja u BiH. Načelnik Hadžiemrić je vodio razgovore o ovom problemu sa predstavnicima Unis energetike, ali do smanjenja cijene nije došlo. Uz objašnjenje da su postojali opravdani razlozi za dodatno poskupljenje, iz načelnikovog kabineta ističu kao značajan rezultat zadržavanje cijene na nivou na kojem je bila ranijih godina. Da li je ovo zaista rezultat vrijedan pohvale neka prosude građani Travnika koji plaćaju toplotnu energiju prema postojećoj cijeni. Činjenicu koju svakako treba istaknuti jeste da Travnik i dalje ostaje na prvom mjestu po visini cijene grijanja u Bosni i Hercegovini.

Obećanje koje nije ispunjeno jeste nastavak gradnje u poslovnoj zoni Dolac. Iz Kabineta načelnika je stiglo objašnjenje da je razlog tome sporno trasiranje brze ceste definisane Prostornim planom Federacije BiH u prostornom obuhvatu općine Travnik. Da li je ovo bila poznata stvar i u vrijeme predizbornog obećanja ostaje kao dilema, ali svakako ne može biti opravdanje neispunjavanju obećanja. Nesumnjivo jasno je to da gradnja poslovne zona nije nastavljena, a nije izvjesno ni kada će biti nastavljena.

Ukupno stanje

1	nije ispunjeno	2	ispunjeno u potpunosti	1	djelimično ispunjeno
---	----------------	---	------------------------	---	----------------------

Obzirom na mali broj obećanja, te na činjenicu da čak ni ova četiri evidentirana obećanja nisu ispunjena u potpunosti ili nisu ispunjena uopšte, možemo zaključiti da ne vidimo značajnije aktivnosti na unapređenju kvaliteta života građana općine Travnik u prvoj godini poslije lokalnih izbora 2012. godine. Koliko je sve to stvar nadležnosti načelnika Općine Travnik ili nekih drugih nivoa vlasti, može svakako biti predmet interesovanja. Međutim, u vrijeme predizborne kampanje svako onaj ko daje obećanja treba da nađe načina da ih i ispuni, u protivnom se stvara utisak nedovoljne odgovornosti prema građanima.

Statistika koja je predstavljena na ovaj način ne može biti iskorištena za direktno poređenje sa rezultatima drugih gradonačelnika i načelnika općina jer nisu svi oni dali isti broj obećanja. Drugo, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire, a sva obećanja nemaju ni istu važnost za građane. Izvještaj služi skretanju pažnje javnosti, prvenstveno na lokalnom nivou, na obećanja koja su data građanima pred izbore. Javnost treba održati budnom za praćenje realizacije tih obećanja a odgovornost onih koji su obećanja dali treba prepoznati u mjeri ispunjenja datih obećanja.

4.2. Opšti dio svi posmatrani gradovi i općine

Posmatrano sumarno, opšta ocjena predizborne kampanje koju su političke partije i kandidati provodili za lokalne izbore 2012. godine je da ona nije donijela ništa novo u načinu komunikacije sa biračima. Rijetki su bili primjeri inovativnih pristupa, iako je primijetan blagi rast korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija, uglavnom društvenih mreža za obraćanje biračima mlađe životne dobi. Nešto drastičniji primjeri bili su netipični video spotovi na internetu kod pojedinih kandidata za načelnike u Bijeljini i Zenici, a jedan od kandidata je i diskvalifikovan iz izborne trke od strane CIK-a, zbog korišćenja pornografskog sadržaja na sopstvenoj web stranici. Kao i ranije, okosnicu predizborne kampanje u velikom broju općina činile su bandere i asfalt. Manji broj primjera sa terena govorio je o „kampanji na mikronivou“ i razgovorima 1:1, koja je podrazumijevala sastanke kandidata na terenu sa manjim grupama građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i tipičniji primjeri su bili sastanci na nivou jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 posmatranih gradova i općina, u njih 7, pobjednički kandidati uopšte nisu imali javne i biračima dostupne bilo lične bilo stranačke predizborne programe koji su se odnosili na datu općinu, dok su u 6 gradova i općina ti programi bili dostupni. Najobimniji takav program među posmatranim gradovima i općinama. odnosno pobjedničkim kandidatima, imao je kandidat za gradonačelnika Trebinja ispred koalicije „Zajedno za Trebinje“, sa 72 predizborna obećanja, od kojih se 52 mogu svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala bazirana na uopštenim političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. Nasuprot ovom primjeru, među posmatranim gradovima i općinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica, Doboj i Travnik.

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvještaja o predizbornim obećanjima drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja, pa su formulacije u velikom broju slučajeva bile uopštene i teško mjerljive. Tamo gdje su bile dovoljno precizne, nisu ih pratili bilo kakvi vremenski rokovi koji bi definisali vrijeme realizacije odnosno ispunjenja predizbornih obećanja. Među posmatranim gradovima i općinama, specifičan fenomen predstavlja Općina Zenica, gdje je pobjednički kandidat za načelnika općine

izbore dobio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopšte nije davao bilo kakva predizborna obećanja, niti je tokom svog ranijeg mandata unaprijed objavljivao planove rada sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od budžetskih odnosno kalendarskih godina tokom svog mandata.

Sličan fenomen je i Grad Doboj, gdje je pobjednički kandidat izašao u javnost sa izuzetno malim brojem konkentih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u momentu iznošenja već bio realizovan na terenu, a istovremeno odnio apsolutnu pobjedu na lokalnim izborima 2012. Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i duela putem medija ili javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja koja bi se mogla baviti kako ponašanjem birača, tako i praktičnom stranačkom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbornim pravilima i propisima.

Posebnu temu svakako predstavlja korišćenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. daju medijske izjave sa konstatacijom da u budžetu za 2013. nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini , a slične izjave koje indirektno potvrđuju korišćenje javnih resursa u predizborne svrhe se ponavljaju i tokom javne rasprave o lokalnom budžetu za 2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u svrhu predizborne kampanje su i kreditna zaduženja koja se realizuju nekoliko mjeseci pred izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visini od 10 miliona KM 2012. godine, a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3-4 mjeseca na infrastrukturu. Upravo infrastruktura bila je ključni stub kampanje kandidata za gradonačelnika i tada i sada aktuelnog gradonačelnika.

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog-starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok je rezultat datog predizbornog obećanja nakon izbora bilo u stvari smanjenje u odnosu na 2012. godinu. Ipak, obimni infrastrukturni radovi na terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničkih kandidata u Novom Sarajevu, Širokom Brijegu i Livnu uglavnom su se bazirala na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potreban veći vremenski period, pa tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u potpunosti, dok je većina djelimično ispunjena. Među najopreznijim kandidatima kada je u pitanju davanje predizbornih obećanja bio je novi načelnik Foče, koji je davao manje zahtjevna i konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja koja smo zabilježili u potpunosti i ispunio 7 već u prvoj godini mandata, dok su 2 djelimično ispunjena. Među posmatranim općinama, najsystematičniji pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom razvoja lokalne

zajednice, zadanim rokovima i dinamikom aktivnosti na terenu, primijećen je kod pobjedničkih kandidata u Tuzli, Banjaluci i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 posmatranih gradova i općina, od 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno 39 ili 25%; djelimično ispunjeno, odnosno započet rad na realizaciji istih - 65 ili 42%; dok uopšte nije ispunjeno 52, ili 33%. Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom smislu odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i vrijednosti koje neko predizborno obećanje, tj. konkretan projekat na terenu, nosi u finansijskom i svakom drugom smislu.

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu direktno i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nemaju sva istu težinu, bilo po uticaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potrebnih za njihovu realizaciju. Ovi izvještaji služe da skrenu pažnju, katkad zaboravne i uspavane javnosti, na obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – da budu odgovorni prema biračima i da stoje iza svojih riječi, ali i da tokom predizborne kampanje građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu da ispune. Jeftini politički poeni pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. Smisao demokratskih izbora jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema direktno vezanih sa kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju takvog programa, odnosno jasnih i mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.